31971L0348

1971.10.25. *AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA* L 239/9

A TANÁCS 71/348/EGK IRÁNYELVE

(1971. október 12.)

a folyadékmérők (kivéve a vízmérők) segédkészülékeire vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 100. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ([1]),

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([2]),

mivel a tagállamokban kötelező rendelkezések határozzák meg a folyadékmérő műszerek segédkészülékeinek felépítését és ellenőrzési módszereit, melyek tagállamonként különböznek, és következésképpen akadályozzák e műszerek kereskedelmét; mivel ezért szükséges e rendelkezéseknek a közelítése;

mivel a mérőműszerekkel és a metrológiai ellenőrzés módszereivel kapcsolatos közös rendelkezésekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1971. július 26-i tanácsi irányelv ([3]) megállapította az EGK-jelzésjóváhagyási és az EGK-elsőhitelesítési eljárásokat; mivel ezen irányelvvel összhangban meg kell határozni a folyadékmérők (kivéve a vízmérők) segédkészülékeinek tervezésére és működésére vonatkozó műszaki követelményeket;

mivel a folyadékmérőkre (kivéve a vízmérőkre) vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 1971. július 26-i tanácsi irányelv ([4]) már meghatározta azokat a tervezési és működési műszaki követelményeket, amelyeket az ilyen mérőberendezéseknek ki kell elégíteni; mivel a segédkészülékek egyes folyadékmérőknek (kivéve a vízmérőket) integrális részei lehetnek, vagy kell, hogy legyenek;

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Ez az irányelv a mellékletben meghatározott folyadéktérfogatmérők (kivéve a víztérfogat-mérők) segédkészülékeire vonatkozik.

2. cikk

A melléklet meghatározza a térfogatmérő műszereknek azokat a segédkészülékeit, amelyek viselhetik az EGK-jeleket és jelzéseket. Ezekre az EGK-típusjóváhagyási eljárás alkalmazandó. Ezeket ugyanakkor vetik alá az EGK-elsőhitelesítési eljárásának, amikor azokat a mérőberendezéseket, amelyekhez tartoznak.

3. cikk

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek az értesítéstől számított tizennyolc hónapon belül megfeleljenek, és erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

4. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Luxembourgban, 1971. október 12-én.

a Tanács részéről

az elnök

I. VIGLIANESI

([1]) HL C 100., 1971.10.12., 4. o.
([2]) HL C 93., 1971.9.21., 27. o.
([3]) HL L 202., 1971.9.6., 1. o.
([4]) HL L 202., 1971.9.6., 32. o.

MELLÉKLET

I. FEJEZET

A TÉRFOGATMÉRŐK NULLÁZÓ BERENDEZÉSE

1.1. A nullázó berendezés egy olyan készülék, ami a számlálószerkezetet kézi művelet vagy egy automatikus rendszer révén nullára állítja vissza.

1.2. A nullázó berendezés nem befolyásolhatja egy mérés eredményét.

1.3. Amikor a nullázás elkezdődött, egy új mért mennyiség kijelzése nem megengedett addig, amíg a nullázás be nem fejeződött.

1.4. Az 1.2. és 1.3. pontban foglalt követelmények nem kötelezőek:

1.4.1. olyan mérőkre, amelyek számlapján az a felirat szerepel, hogy: „Kereskedelmi forgalomban nem alkalmazható” vagy más, ezzel egyenértékű alkalmazási korlátozás;

1.4.2. olyan mutatós típusú mérőkre, amelyek legnagyobb térfogatárama nem haladja meg az 1200 liter per órát; amennyiben a mérőt kereskedelmi célokra tervezték, a kijelzett érték kézzel történő növelése nem megengedett.

1.5. A folytonos kijelzésű számlálók esetében minden nullázás után a nullától való eltérés nem lehet nagyobb, mint a számlálón megadott legkisebb térfogatáramnak megfelelő legnagyobb megengedett hiba fele, de nem haladhatja meg a skálaosztásérték egyötödét.

A szakaszos kijelzésű számlálónak a nullázás után pontosan a nullán kell állnia.

II. FEJEZET

ÖSSZEGZŐ TÉRFOGATSZÁMLÁLÓK

2.1. Nullázó berendezéssel ellátott mérő egy vagy több olyan összegzőszámlálóval rendelkezhet, mely az adott mérőn egymás után kijelzett különböző térfogatok összegzését végzi.

2.2. Az összegzőszámláló nem rendelkezhet nullázó berendezéssel.

2.3. Az összegzőszámláló kijelzője egymás mellett álló számokból álljon.

2.4. Az összegzőszámlálók rejtve is elhelyezhetők.

2.5. Azt az egységet, amiben a teljes térfogat ki van fejezve (vagy annak jelét) meg kell jeleníteni, és annak meg kell felelnie a folyadékmérőkről (kivéve a vízmérők) szóló irányelv követelményeinek.

2.6. Az összegzőszámláló első tagja skálaértékének az 1 x 10n, 2 x 10n vagy 5 x 10n törvényes térfogategységnek kell lennie, ahol n egy pozitív vagy negatív egész szám, vagy nulla. Az összegzőszámláló első tagja skálaértékének a nullázó berendezéssel ellátott számláló első számlálóeleme skálaértékével azonosnak vagy annál nagyobbnak kell lennie.

2.7. Ha az összegzőszámláló kijelzése és a nullázó berendezés mérőszerkezete egyszerre látható, az összegzőszámláló számozásainak mérete a nullázó berendezéssel ellátott mérőszerkezet számozásai méretének legfeljebb a fele lehet.

III. FEJEZET

TÉRFOGATMÉRŐK TÖBBSZÖRÖS SKÁLÁKKAL ÉS TÖBBSZÖRÖS SZÁMLÁLÓSZERKEZETEKKEL [1]

3.1. A számláló több kijelző-berendezéssel látható el. Ezenkívül összeköthető egy vagy több azonos időben kijelző számlálóval.

3.2. A különböző számlálók skálaértékei különbözőek lehetnek, a legkisebb kiadható mennyiségnek azonban egységesnek kell lennie és azon skálaérték alapján kell meghatározni, amely a legkisebb kiadható mennyiség mértékének nagyságrendjébe esik.

3.3. Minden egyes kijelzőre és minden egyes számlálóra ezen irányelvnek és a folyadékmérőkről (kivéve a vízmérők) szóló irányelvnek a követelményei vonatkoznak.

3.4. A kijelző különböző számlapjain vagy a kijelzőkön lévő kijelzett értékek nem különbözhetnek nagyobb mértékben, mint a számlapon vagy számlapokon jelölt, a legkisebb kiadható mennyiségre vonatkozó legnagyobb megengedhető hiba.

IV. FEJEZET

ÁRJELZŐK

4.1. Az egymás mellett álló számokból álló kijelzővel és nullázó berendezéssel rendelkező térfogatmérőt fel lehet szerelni szintén egymás mellett álló számokkal és nullázó berendezéssel rendelkező árjelzővel, melynek során az egységár a térfogatkijelzésre használt térfogategység ára.

4.2. Az egységárnak beállíthatónak kell lennie. A kiválasztott egységárat meg kell jeleníteni.

4.3. Az egységár-beállításnak és kijelzőnek az árjelzővel úgy kell kapcsolatban állnia, hogy az egy mérésnek megfelelő ár mindig a beállított egységár és a kijelzett térfogat szorzatával legyen egyenlő.

4.4. A folyadékmérőkről (kivéve a vízmérő) szóló irányelvben meghatározott térfogatjelzőkre vonatkozó követelményeket, valamint ennek a mellékletnek az I., II. és III. fejezetében foglalt rendelkezéseket az árjelzőkre is hasonlóképpen kell alkalmazni a nullázó berendezésekre vonatkozó 1.5. pont kivételével.

4.5. Az alkalmazott pénzegységnek meg kell jelennie az árjelző számlapján.

4.6. Az árjelző számainak méretei nem lehetnek nagyobbak a térfogatmérő szerkezet számainak méreteinél.

4.7. Az árjelző és a térfogatmérő szerkezet nullázó berendezéseit úgy kell kivitelezni, hogy a két kijelző berendezés egyikének nullára állítása a másik automatikus nullára állítását is eredményezze.

4.8.1. A számlálószerkezet számlapján megadott legkisebb térfogatáram legnagyobb megengedett hibájával azonos térfogat számított ára legalább a skálaosztásérték ötöde legyen, és nem lehet azon ár alatt, mely az árjelző első elemének skáláján mért 2 mm távolságnak felel meg, ha a számlálószerkezetnek ez az eleme folytonosan halad előre.

[1] A nem mechanikus távkijelző eszközökkel egy későbbi irányelv fog foglalkozni.

Azonban a skálaosztásérték ötödével vagy 2 mm-rel azonos távolság kisebb értéket nem vehet fel, mint a következő pénzegységek egyike attól az országtól függően, ahol a mérőberendezést használják:

10 belga vagy luxemburgi centime

1 francia centime

1 holland cent

1 líra

1 pfennig

4.8.2. A kijelző mechanizmus számlapján feltüntetett, a minimális szállításra vonatkozó legnagyobb megengedhető hibával egyenlő mennyiség árának egyenlőnek kell lennie a skálán lévő legalább két skálaközzel, ha az árkijelző első elemének mozgása szakaszos.

Ugyanakkor a skálaköz nem lehet kisebb, mint a 4.8.1. pontban meghatározott pénzértékek bármelyike.

4.9. A normál üzemnél kapott kijelzett ár, valamint a kijelzett térfogat és az egységárból kiszámított ár közötti eltérések nem haladhatják meg a számlálószerkezeten megadott legkisebb térfogatáram legnagyobb megengedett hibájával azonos mennyiség árát.

Ugyanakkor ez a különbség nem lehet kisebb, mint a 4.8.1. pontban meghatározott pénzértékek kétszerese.

4.10. A folytonosan előrehaladó kijelzővel rendelkező mérőknél a nullára állítás után a nullától való eltérés nem lehet nagyobb, mint azon mennyiség árának a fele, amely a számlálószerkezeten megadott legkisebb térfogatáram legnagyobb megengedett hibájával azonos mennyiség árának felel meg és nem haladhatja meg a skálaköz értékének egyötödét.

Ugyanakkor ez a különbség nem lehet kisebb, mint a 4.8.1. pontban meghatározott pénzértékek bármelyike.

A szakaszosan előrehaladó mérőknek a nullázás után egyértelműen a nullán kell állniuk

V. FEJEZET

NYOMTATÓ SZERKEZETEK

5.1. A mérő kijelző készülékéhez numerikus nyomtató csatlakoztatható.

5.2. A nyomtatott értékeknek 1 x 10n, 2 x 10n vagy 5 x 10n törvényes térfogategységnek kell lenniük, ahol n egy pozitív vagy negatív egész szám vagy nulla.

5.3. A nyomtatott értékek felbontása nem lehet nagyobb, mint a kijelző készülék számlapján megjelölt legkisebb kiadható mennyiséghez tartozó legnagyobb megengedett hiba.

5.4. A nyomtatott érték felbontását a nyomtatón fel kell tüntetni.

5.5. A térfogatérték kinyomtatása a térfogat kijelzésére meghatározott törvényes térfogategységben kell, hogy történjen.

A számjegyeket, az alkalmazott térfogategységeket vagy azok jelét és szükség esetén a tizedesvesszőt a nyomtató nyomtatja ki a nyomtatványon.

5.6. A nyomtatványon az átadásra vonatkozó információkat lehet feltüntetni, úgymint a sorszámot, a dátumot, a mérőhelyet és a folyadék fajtáját.

5.7. A nyomtató úgy is kivitelezhető, hogy a nyomtatás ismételhető legyen. Ennek során a nyomtatványoknak teljesen azonosnak kell lenniük és a sorszámnak változatlannak kell maradnia.

5.8. Ha a térfogat két nyomtatás különbségéből kerül meghatározásra, melyek közül az egyik zérusként fejezhető ki, akkor nem megengedett, hogy a mérés alatt a nyomtatványt a nyomtatóból ki lehessen venni.

5.9. Az 5.8. pontban meghatározott eset kivételével a nyomtatót el kell látni a hozzátartozó számláló szerkezetével kombinált nullázó berendezéssel.

5.10. A kijelzett és a kinyomtatott térfogat közötti különbség nem lehet nagyobb a nyomtatott érték felbontásánál.

5.11. A nyomtató a mért mennyiségen kívül a hozzátartozó árat, vagy az árat és az egységárat is kinyomtathatja. Fogyasztók közvetlen kiszolgálása esetén megengedett, hogy a térfogatmérővel és árjelzővel összekötött nyomtató csak a fizetendő árat nyomtassa ki.

A számértéket, az alkalmazott pénzegységet vagy annak jelét és, ha szükséges, a tizedesvesszőt a nyomtatónak a nyomtatványra ki kell nyomtatnia. Az ár kinyomtatott számai a mért mennyiség kinyomtatott számaival legfeljebb azonos méretűek lehetnek.

5.12. A kinyomtatott skálaköz értékének 1 x 10n, 2 x 10n vagy 5 x 10n pénzegység formájúnak kell lennie, ahol n egy pozitív vagy negatív egész szám vagy nulla.

Ez az érték nem haladhatja meg a számlálószerkezeten megadott legkisebb térfogatáram legnagyobb megengedett hibájával egyenlő mennyiség árát.

Ugyanakkor a nyomtatott érték felbontása nem lehet kisebb, mint a 4.8.1. pontban meghatározott bármelyik pénzérték.

5.13.1. Ha a mérő árkijelzővel van ellátva, a kijelzett és a kinyomtatott ár közötti különbség nem lehet nagyobb a nyomtatott érték felbontásának nagyságánál.

5.13.2. Ha a mérő nincs ellátva árkijelzővel, a kinyomtatott ár, valamint a kijelzett térfogat és az egységárból számított ár közötti különbségnek a 4.9. pontban meghatározott feltételeknek kell megfelelnie.

VI. FEJEZET

MENNYISÉGBEÁLLÍTÓ SZERKEZET [1]

6.1. A mérőkre mennyiségbeállító szerkezet szerelhető fel.

A mennyiségbeállító szerkezettel a mérendő mennyiség előre beállítható, és a szerkezet alkalmas arra, hogy a folyadék áramlását a kiválasztott mennyiség elérése után önműködően megszakítsa.

6.2. A beállított mennyiséget egy skálával és dátumvonallal ellátott eszköz segítségével vagy egy numerikus eszközön jelenítik meg.

6.3. Ha a mennyiség beállítása több, egymástól független beállítótárcsa segítségével történik, akkor bármely beállítótárcsa felbontásának egyenlőnek kell lennie a következő kisebb helyiértékű dekád teljes tartományával.

6.4. A mennyiségbeállító szerkezetek olyan formában is kivitelezhetők, hogy a kiválasztott mennyiség beállításának megismétlése a beállítószerv ismételt működtetését ne tegye szükségessé.

6.5. Ha a mennyiségbeállító szerkezeten jelzett számjegyek a kijelzőn jelzett számoktól függetlenek, és ha azok egyszerre láthatóak, akkor az előbbinek a méretei nem lehetnek nagyobbak az utóbbiak megfelelő méretei háromnegyedénél.

6.6. A választott mennyiség kijelzésének a mérés alatt vagy a beállított értéken kell maradnia, vagy mindig vissza kell állnia nullára.

---

[1] Az önkiszolgáló, előrefizető berendezések egy későbbi irányelv tárgyát képezik.

6.7. Szokásos üzemi működésnél az előre beállított érték és a mérés után a mérőszerkezeten kijelzett mennyiség közötti eltérés a legkisebb kiadható mennyiség legnagyobb megengedett hibája felét nem haladhatja meg.

6.8. Az előre beállított mennyiségeket és a számlálószerkezeten kijelzett mennyiségeket azonos egységben kell kifejezni. Az egységeket (vagy azok jelét) a mennyiségbeállító szerkezeten fel kell tüntetni

6.9. A mennyiségbeállító szerkezet legkisebb felbontása nem lehet kisebb a számlálószerkezet első számlálótagjának felbontásánál.

6.10. A mennyiségbeállító szerkezetek elláthatók a folyadék áramlását szükség esetén megszakító berendezéssel.

6.11. Ha a mennyiségbeállító szerkezet olyan készüléket is magában foglal, amellyel az átfolyás sebessége a mérés végén lecsökkenthető, akkor megfelelő lezárásról kell gondoskodni, ha arra az elfogadott beállítás bármilyen megváltoztatásának megakadályozásához szükség van.

6.12. A 6.7. és 6.11. pontokban foglalt követelmények nem vonatkoznak arra az esetre, ha egy nyomtatót (V. fejezet) a hozzá tartozó mérőre szerelték abból a célból, hogy a nyomtatott számla kiadására lehetőség legyen, vagy ha a fogyasztók közvetlen kiszolgálására szolgáló helyen a mennyiségbeállító szerkezet el van rejtve.

6.13. Az árjelzős mérők árbeállító szerkezettel is rendelkezhetnek. Ebben az esetben a folyadék áramlását nyomban meg kell szakítani, amint a kiadott mennyiség az előre beállított árnak megfelel. Erre a rendszerre a 6.1–6.12. pontban meghatározott követelmények vonatkoznak.

VII. FEJEZET

LEZÁRÁS

7.1. Lezáróeszközöket kell biztosítani a segédkészülékek levételének megakadályozása érdekében és a kalibrálás állítását lehetővé tevő alkatrészekhez való hozzáférés megakadályozásának érdekében.